

РЕСУРСИ ІНТЕРНЕТУ ДЛЯ ПРЕДМЕТІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «ЕСТЕТИЧНА КУЛЬТУРА»

Халецька Л.Л.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє підвищити ефективність викладання предметів освітньої галузі «Естетична культура». Цьому сприяють [2]:

- новизна роботи з комп'ютерною технікою. Технічні засоби навчання (ТЗН) створюють додатковий інтерес учнів до занять;
- робота з комп'ютерною технікою, ТЗН спонукають учнів виявляти самостійність, проявляти ініціативу, знаходити джерела інформації тощо (вчить учитися);
- застосування аудіовізуальних можливостей сучасної техніки дозволяє створювати на заняттях той емоційний фон, який забезпечує ефективну роботу учнів;
- комп'ютер дозволяє опрацювати і систематизувати величезні обсяги інформації, що в умовах дефіциту друкованих видань у сільській школі є, можливо, єдиним і головним джерелом інформації для учнів і вчителів;
- інформаційно-комунікаційні технології дозволяють швидко реагувати на потреби учнів і вчителів (контрольну роботу, роздатковий матеріал на урок можна за потреби підготувати і роздрукувати кожному учню перед уроком за перерву);
- застосування техніки для створення мультимедійних уроків, електронних версій уроків з їх величезними можливостями унаочнити навчальний матеріал;
- доступ до Internet дозволяє учням і вчителям бачити можливості сучасного суспільства у сфері інформаційних технологій і мати доступ до необмеженого джерела інформації з усього світу;
- стає можливим доступ до сучасних електронних бібліотек та енциклопедій.

Для вчителя предметів художньо-естетичного циклу комп'ютерні технології є незамінними помічниками для якісної та ґрунтовної інтеграції мистецтва на уроках музичного, образотворчого мистецтва й особливо художньої культури. Одержання та опрацювання через Internet різноманітної мистецької інформації стає новим напрямом у розвитку пізнавального інтересу учнів до художньої культури. Мережа може сприяти розвитку дитячої уяви, і захопити школярів знаходити, читати й насолоджуватися творами мистецтва в просторі Мережі. З появою телекомунікаційних мереж з'явилося нове джерело знань. Доступ до матеріалів за допомогою Internetу дає школяреві можливість самостійно вивчати потрібну йому інформацію, створювати свій власний банк навчальних матеріалів, зберігаючи їх на власному комп'ютері.

Завдання викладача, який здійснює навчання з використанням такої телекомунікаційної технології, полягає в навчанні учнів використанню ресурсів Internetу; постановки змістовних навчальних завдань, що залучають їх опрацювати ці ресурси; організації індивідуальної і групової діяльності для аналізу інформації, її обговорення або колективної роботи з нею.

Розглянемо на прикладах особливості, які вносить глобальна мережа в навчальний процес вивчення предмету «Художня культура».

Учні можуть вести діалоги через електронну пошту (e-mail), створювати матеріал для веб-сторінок, знаходити цікаві комп'ютерні навчальні програми, подорожувати за матеріалом з мистецтва. Є матеріали про колекції компакт-дисків із записами класичної музики, тексти пісень, гітарні акорди і фотографії музикантів. Викликає інтерес база даних народної музики. Вона дозволяє здійснити пошук та виведення на екран текстів народних пісень і навіть прослухати мелодію пісні.

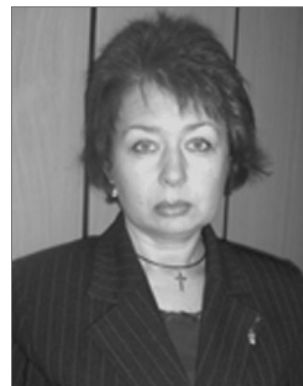
Деякі веб-сторінки, портали, ресурси пропонують учням інформацію про популярну музику, інтерв'ю з музикантами і навіть короткі відеосюжети, інформацію про музичні матеріали; у секторі «фестивалі і концерти» — про виконавців, прослухати програму концертів, прочитати історію створення фестивалю, його напрямок, у секторі «музика і хаос» — насолоджуватися сполученням сучасної звукової палітри, ознайомитися з оркестровими групами, вивчити тему «комп'ютерна графіка і музика», відвідати музичний музей у Стокгольмі, Лейпцигу та інші, працюючи як на уроці, так і в позаурочний час, удома.

Використовуючи мережу Internet, можна заглибитися в інформаційну базу даних до найменших дрібниць, досліджувати, ознайомитися з думками спеціалістів знаходити доступ до музичних навчальних матеріалів і центрів музичної освіти.

Для викладачів художньої культури існує можливість запиту та одержання будь-якої навчальної інформації: ознайомлення з навчальними планами і курсами, що діють у різних країнах; документами з архівів музичних музеїв, театрів; інформацією про композиторів, виконавців, музичні інструменти.

Нині в інформаційному просторі мережі Internet є велика кількість веб-сайтів, на яких розміщено інформацію, що стосується сфери мистецтва:

- <http://www.lavra.kiev.ua/> — сервер Києво-Печерської лаври, на якому розміщені відомості про експозиції, репродукції картин і відомості про їх-

ніх авторів, які представлені в музеях Лаври, кав'ярні Лаври тощо;

- <http://www.virtual.kiev.ua/> — за допомогою цього ресурсу можна здійснити віртуальну екскурсію по Києву початку ХХ століття, проглянути репродукції старовинних листівок, зазирнути до сторінок путівника того часу;
- <http://www.museum.ru/> — на сайті розміщена інформація про російські музеї, інформація для музейних спеціалістів, посилання на інші сервери, які містять інформацію про музеї;
- <http://www.hermitage.ru/> — сервер Ермітажу з інформацією про історію і загальні плани музею, зображення експонатів з докладними коментарями, інформація про місцезнаходження музею і транспорт, номери телефонів, за якими можна дізнатися про тематичні екскурсії і лекції;
- <http://www.cominf.ru/> — мультимедіа-екскурсії по московському Кремлю, енциклопедії «Пасхальні яйця Фаберже», «Династія Романових»;
- <http://www.oscar.org/> — сервер Американської Академії кіномистецтв містить інформацію про переможців і номінантів на нагороди Оскар, відомості, які пов'язані з премією, починаючи із 1927 р., інтерв'ю з переможцями і відеоролики з церемонії нагородження;
- <http://www.filmsite.org/> — енциклопедія голлівудських фільмів. Кращі кінострічки розміщені в хронологічному порядку з докладними описами, які супроводжуються зображеннями кіноафіш. Ресурс містить також посилання на інші, присвячені кінематографу: <http://www.cn.ua/>; <http://www.ddt.ru/>; <http://imusic.com/showcase/contemporary/abba.html/>;
- <http://www.1plus1.net/> — інформаційний сервер телекомпанії «1+1». Тут можна знайти загальну інформацію про канал, про передачі, дізнатися про анонси. На сайті розміщені щоденно оновлювані тексти випусків ТСН;
- <http://www.mtv.com/mtv/tubeskan/vma98/> — за цією адресою можна ознайомитися з рейтингом відеокліпів MTV. Популярні відеокліпи доступні для прослуховування;
- <http://www.demid.ru/> — сторінка, присвячена грі на гітарі, містить архіви текстів пісень з акордами, підручник музичної грамоти для початківця;
- <http://www.guitar.udmnc1.ru/> — Web-сторінка, призначена для любителів і професіоналів гри на гітарі, містить новинки музичного ринку.

Інформаційні матеріали, отримані через мережу Інтернет, учні можуть опрацювати на уроці музичного мистецтва.

Такий вигляд має музична сторінка, за допомогою якої можна заглибитися в пошуках потрібної музичної інформації:

Music Links Page Музична сторінка;

Наукові інститути — Інструменти — Стили — Конференції — Нові групи;

Комп'ютерні музичні програми — Часописи — Комерційна лінія — Радіо.

Секції сторінок: **Наука — Асоціації — Компанії — MIDI — Архіви — Часописи — Фестивалі — Групи.**

Для пошукової роботи під час підготовки, наприклад, інформхвилинок, на уроках використовується пошукова система «День в історії» на CD: довідник «День в історії», присвячений пам'ятним датам у історії музики. Тут зібрані найбільш значимі події зі світу класичної та сучасної музики: дати народжень відомих музикантів, інші цікаві повідомлення. «День в історії» сподобається не тільки любителям музики, але й усім зацікавленим. Для довідника використовувалися матеріали сайту «Музичний календар» та інші джерела. Довідник виконаний у форматі html і відкривається стандартними можливостями Windows. Для переходу між місяцями і днями використовується буквенна панель. Також можна шукати інформацію за датами та іменами. Така програма розвиває у дітей уміння самостійно добувати матеріал, опрацьовувати його, знаходити головне.

Серія програм «Офіс у школі» є незамінною під час підготовки наочності для уроків музичного мистецтва, для використання матеріалів світової художньої культури, що представлені у цій програмі. Вона містить колекцію навчально-демонстраційних матеріалів, які включають слайди, відеофрагменти, анімацію, звукові фрагменти, яким характерні легкість і зручність у використанні. У ній вміщені готові матеріали з курсу «Світова художня культура», що створені за допомогою програм Microsoft Office. Учитель має можливість використати лекцію, що вже є в програмі і містить картини російських художників. Це свого роду «віртуальна картинна галерея». Учитель може, використавши можливості програми, підібрати ілюстративний матеріал до уроку. Для цього потрібно зробити п'ять кроків, що запропоновані програмою. Далі пропонується робота над створенням або використанням тестів даної програми. Для створення елементарних тестів із музики вчителю пропонується пройти три кроки, які не потребують додаткових спеціальних знань у роботі з комп'ютером.

Якщо вибрати сектор «Матеріали до уроку», то відкриється вікно зі списком текстових документів. Останній сектор, що пропонує ця програма, — «Навчально-демонстративні матеріали», — допомагає прослухати аудіозапис творів композиторів, переглянути цікаву і змістовну добірку картин відомих художників.

Пропонуємо перелік деяких сторінок мережі, які послужать провідником для знаходження необхідної інформації:

- <http://www.music.com.ua/> — інформація про музичне життя у світі;
- <http://test.catalog.alledu.ru/predmet/music/> — посилання на ресурси Інтернету, які можна використати на уроці музичного мистецтва;
- <http://edu.km.ru/> — освітні проекти фірми «Кирилл и Мефодий» (Росія);

- <http://www.nd.ru/education/> — сторінка фірми Новий диск (Росія), яка пропонує навчальні диски;
- <http://www.kv.minsk.by/index2000520701.htm> — стаття «Музыкальное ПО для детей». Автор пропонує музичне програмне забезпечення дітям від 2 років. На сторінці є опис програм та посилання на сайти виробників цього ПЗ;
- <http://www.progressor.ru:8080/ped.htm> — за цією адресою можна знайти програму «Роботландія», у яку входить музична програма «Шарманщик»;
- <http://wrestler.8m.com/obuch.htm> — безкоштовні навчальні програми (список із посилань);
- http://alenaury.narod.ru/index_rus.htm — програма «Бітлз назавжди» (біографії, музика midi, посилання на ресурси Інтернет стосовно «Бітлз»).

Події в музичному житті минулого:

- <http://www.classic.net.ua/calendar/>;
- <http://www.gts.lg.ua/knd/day.htm>.

Сайти, присвячені класичній музиці, на яких можна знайти біографії композиторів, ознайомитись з їхньою творчістю. Також на деяких сторінках можна знайти фотографії композиторів, тлумачення музичних термінів:

- <http://classics.ptt.ru/bio/>;
- <http://classic-u.narod.ru/>;
- <http://www.classic.net.ua/>;
- <http://www.cl.mmv.ru/>;
- <http://abc-guitar.narod.ru/index.htm>;
- <http://midiclassic.narod.ru/>.

Енциклопедії:

- <http://www.gromko.ru/dict/people/> — музична енциклопедія;
- <http://www.mmv.ru/p/ballet/> — сайт про балет. Азбука класичного танцю. Балетна енциклопедія. Біографії сучасних зірок естради;
- <http://www.wn.ru/>;
- <http://www.music4u.ru/> — біографії сучасних зірок естради, колекції фото, огляд останніх новин із світу музики;
- <http://www.inter-media.am/muz/> — біографії сучасних російських виконавців.

На наступних сторінках можна знайти посилання на офіційні сайти сучасних естрадних виконавців:

- <http://muz.by.ru/rus.html>;
- <http://zirka.wallst.ru/>;
- <http://www.unimax.narod.ru/home.htm>.

Готові фонограми, зроблені користувачами Інтернету, і представлені для загального користування, можна знайти за такими адресами:

- <http://www.midi.ru/>;
- <http://karaoke.ru/>;
- <http://www.miditext.ru/>;
- <http://midi.km.ru/>.

Фонограми систематизовані за виконавцями. Також є сторінки з дитячими піснями та з піснями з мультфільмів та кінофільмів.

Також в Інтернеті є сайти, на яких розміщені тільки фонограми з мультфільмів та кінофільмів:

- <http://www.an.ru/koi8/songkino/>;
- <http://multimedia.narod.ru/>.

Класичні твори в Інтернеті:

- <http://mp3.mmv.ru/> — шедеври класики в mp3;
- <http://ra.mmv.ru/links.html> — класика в Real Audio.

Нотні бібліотеки, де музичні твори подаються для користування у вигляді:

- фотографій сторінок твору, які зібрані в один архів;
- файлів творів, які набрані в спеціальних текстових нотних редакторах Encore, Finale. Ці файли можна відкрити за допомогою редактора, на якому вони набрані;
- pdf-файлів, які можна переглянути на будь-якому комп'ютері, на якому встановлена програма Acrobat Reader.

Інформація про те, у якому вигляді пропонується той чи інший твір обов'язково надається перш, ніж ви збережете його на свій комп'ютер. Посилання на програми для перегляду також надаються.

Усі нотні бібліотеки поповнюються як розробниками сайту, так і користувачами. Якщо у когось є твори, якими він може допомогти розвиткові бібліотеки, то автори сайту пропонують адресу електронної пошти, на яку можна вислати ці твори. Вони будуть розташовані на сторінці сайту і надані для загального користування.

Найбільша колекція посилань на такі сайти розміщена на сторінці <http://notes.tarakanov.net/links.htm>. Назвемо декілька бібліотек:

- <http://notes.tarakanov.net/> — нотний архів Тараканова;
- <http://nlib.narod.ru/index.html> — бібліотека класичної музики;
- <http://muslib.mmv.ru/> — нотна бібліотека Дениса Бурякова;
- <http://noti.narod.ru/> — ноти на будь-який смак;
- http://www.midi.ru/scores/index_r.htm — на цьому сайті розташовані твори, надані користувачами бібліотеки. Вони набрані на текстових нотних редакторах Encore та Finale. Ці програми можна скачати з цього ж сайту.

Для оволодіння нотною грамотою на уроках і в позаурочний час створено багато комп'ютерних програм. Найбільш поширений і доступний — музичний редактор Finale, який має просте і доступне управління. Усі функції можна знайти і виконати дуже швидко. Об'єкти відображаються прямо перед користувачем, що робить вивчення нотної грамоти легким і цікавим.

На допомогу вчителю музичного мистецтва методами та вчителями створено безліч презентацій, зокрема, рекомендована Міністерством освіти і науки України власна розробка вчителя Луцької гімназії №14 Олега Романюка «Музика та візуальні мистецтва», яка створена відповідно до програми II семестру 5 класу.

Учителю образотворчого мистецтва пропонуємо користуватися такими сторінками:

- <http://spilka.org/propoz.php> — Національна спілка художників України;
- <http://www.naoma.edu.ua/> — сайт Національної Академії образотворчого мистецтва і архітектури;
- <http://www.fri.net.ua/loadnews> — вільний молодіжний портал (арт-мистецтво та ін.);
- <http://konserg.ucoz.ua/forum/> — застосування комп'ютерних технологій на уроках образотворчого мистецтва;
- <http://www.storinka-m.kiev.ua/> — новини мистецтва, статті про мистецтво, фотогалерея.

Реферати з образотворчого мистецтва ви знайдете на сайтах:

- <http://edu.meta.ua/ru/razd/kultura-i-iskusstvo/>;
- <http://www.allbest.ru/union/>;
- <http://www.refine.org.ua/pageid> — образотворче мистецтво у Середньовічній Європі;
- <http://referats.net.ua/ua/view/> — образотворче мистецтво Древнього Єгипту;
- <http://disser.com.ua/content/> — образотворче мистецтво радянської України;
- www.softodrom.com.ua/referat — українське образотворче мистецтво 19 століття;
- <http://artgreensofa.com/press-u.htm> — мистецька галерея у Львові;
- www.canvas.com.ua/ — репродукції картин відомих художників;
- <http://www.ce.lviv.ua/catalog/> — мистецтво Віри Малиновської;
- www.kozak.web.cv.ua/ — буковинський художник Олександр Козак — творчий шлях та галерея робіт;
- http://sadvovsky.org/r/famous/famous_painter — живопис, графіка / відомі художники;
- <http://100.sovietmuseum.ru/blocade.htm> — малюнки художників блокадного Ленінграду;
- www.kolyada.com/links.htm — художник Сергій Коляда;
- <http://makarov.com.ua> — художник Віктор Макаров;
- mgallery.kharkov.ua/anons.php — харківська муніципальна художня галерея;
- www.idea.in.ua/ — Галерея скульптури;
- <http://www.mln-gallery.kiev.ua/map/> — віртуальна галерея;
- <http://www.art.lutsk.ua/> — галерея мистецтва м. Луцька;
- <http://artwelle.com/authors/author/24/> — галерея «Артвелл»;
- <http://trptych-gallery.org/index> — Галерея сучасного мистецтва;
- <http://www.artofukraine.com/catalogue> — скульптура (галерея Пінчука та ін.);
- http://kobzar.info/memories/museums/nac_museum/ — Національний музей Тараса Шевченка;
- <http://kobzar.info/kobzar/works/pictures/> — картини Т.Г. Шевченка;

- <http://fotoklumba.lviv.ua/forum/index> — дитячі малюнки очима фотографів.

Вдале використання інформаційних технологій на уроках демонстрували вчителі під час Всеукраїнських науково-практичних семінарів, зокрема, А.М. Левченко — учитель музичного мистецтва Маньківської загальноосвітньої школи Черкаської області. Активно поширюється досвід учителів Запоріжжя, Київської та Рівненської областей та вчителів Полтавщини: Глобинського району та міст Полтави (зокрема, рекомендовані до використання Міністерством освіти і науки презентації вчителя загальноосвітньої школи №37 С.М. Білокін), Комсомольська та Кременчука. Учителі музичного мистецтва мають досвід використання педагогічних програмних засобів (електронних підручників), розроблених ПП «Контур плюс» (м. Рівне). Не можна не згадати про якісний продукт Кременчуцького педагогічного училища ім. А.С. Макаренка «Образотворче мистецтво». Ця програма дозволяє учням, зокрема, малювати на комп'ютері у техніці Петриківського розпису і надає інформацію у цікавій та доступній формі «подорожі країною образотворчого мистецтва» як для учня, так і для вчителя. На обласному семінарі-практикумі з проблеми «Інтеграція мистецтв на уроках освітньої галузі «Естетична культура» для методистів методичних кабінетів учителем ліцею №11 м. Кременчука було презентовано проект «Арчимаякізми», який буде корисним для вчителів художньої культури.

Отже, вчителі Полтавської області, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології на уроках образотворчого, музичного мистецтва та художньої культури, вже мають певний досвід та роблять свої уроки сучасними, творчими, цікавими.

Література

1. *Белявіна Н. Д.* Комп'ютерна програма «Чарівна музична сходінка» / Н. Д. Белявіна // Мистецтво та освіта. — 2000. — №3. — С. 25–28.
2. *Ковальова С. В.* Сучасна післядипломна освіта педагога-музиканта: Інформаційний дидактично-методичний посібник / Світлана Василівна Ковальова. — Біла Церква : КОІПОПК, 2007. — 260 с.
3. *Красильников И. М.* Обучение музицированию на синтезаторе по методике Николая Хайнеса (Великобритания) / И. М. Красильников // Музыка в школе. — 2004. — №3. — С. 66–67.
4. *Красильников И. М.* Работа со школьниками на основе программ — автоаранжировщиков для музыкальных синтезаторов / И. М. Красильников // Музыка в школе. — 2003. — №2. — С. 51–56.
5. *Красильников И. М.* Содержание и методы обучения музицированию на компьютере в общеобразовательной школе / И. М. Красильников // Музыка в школе. — 2003. — №1. — С. 58–63.
6. *Орлова Е. В.* Музыкальное образование в контексте цифровых искусств / Е. В. Орлова // Музыка в школе. — 2005. — №1. — С. 10–13.
7. *Орлова Е. В.* Новости Интернета: начало конца бесплатного распространения музыки / Е. В. Орлова // Музыка в школе. — 2003. — №2. — С. 60–64.
8. *Просіна О. В.* Технології інтегрованого викладання предметів «Мистецтво» та «Художня культура» в загальноосвітній школі. Навчально-методичний посібник / Ольга Володимирівна Просіна. — Луганськ : СПД Резников В. С., 2007. — 200 с.
9. *Янкул В. А.* Комп'ютерні технології у викладанні мистецьких дисциплін / В. А. Янкул // Мистецтво та освіта. — 2004. — №4. — С. 63.